

Sygn. akt III USK 153/21

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania T. P.

przeciwko Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w R.

o jednorazowe odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 maja 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt III Ua (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego
240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 października 2019 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację wnioskodawcy T. P. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 29 maja 2019 r., którym oddalono odwołanie od decyzji Komendanta Wojewódzkiego Policji w R. z dnia 30 lipca 2018 r., omawiającej mu prawa do jednorazowego odszkodowania przysługującego z związku z doznanym uszczerbkiem na zdrowiu wskutek choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami służby.

Przedmiotem sporu było prawo wnioskodawcy do jednorazowego odszkodowania. Chorobą powodującą stały uszczerbek na zdrowiu, wskazaną

przez samego wnioskodawcę we wniosku z 11 kwietnia 2017 r., skierowanym do Komendanta Wojewódzkiego Policji w R. było obustronne trwałe upośledzenie ostrości słuchu i pourazowe szumy w uszach. W uzasadnieniu tego wniosku T. P. zawarł jeszcze informację o tym, że od zakończenia służby w Policji pozostaje pod stałą kontrolą poradni zdrowia psychicznego. Nie sprecyzował jednostki chorobowej, a także żądania ustalenia jej związku ze szczególnymi warunkami służby oraz spowodowanego nią uszczerbku na zdrowiu. Centralna Komisja Lekarska Podległa Ministrowi Właściwemu ds. Wewnętrznych Składu Orzekającego w K., w uzasadnieniu orzeczenia nr (...) z dnia 13 czerwca 2018 r. wskazała, że stwierdzony u wnioskodawcy obustronny niedosłuch odbiorczy nie pozostaje w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby. Takie stwierdzenie zawierało też utrzymane w mocy orzeczenie (...) Rejonowej Komisji Lekarskiej z dnia 23 kwietnia 2018 r. Te orzeczenia wiązały Komendanta Wojewódzkiego Policji w R. przy ocenie prawa wnioskodawcy do spornego świadczenia, co wynika z uzasadnienia zaskarżonej decyzji dnia 30 lipca 2018 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zgromadzony w postępowaniu pierwszoinstancyjnym materiał dowodowy nie potwierdził zasadności roszczenia wnioskodawcy. Biegli sądowi z zakresu otolaryngologii i psychiatrii w wydanej opinii głównej z 15 marca 2019 r. uznali, że ustalenie związku choroby słuchu wnioskodawcy ze służbą w Policji bądź szczególnymi warunkami służby jest niemożliwe, a co za tym idzie niemożliwe jest określenie procentowego uszczerbku na zdrowiu. Biegli, podobnie jak gremia orzecznicze organu rentowego, wskazali na znaczny upływ czasu od zwolnienia wnioskodawcy ze służby oraz brak dokumentacji medycznej dotyczącej uszkodzenia słuchu z czasu przejścia na emeryturę. Biegli zwrócili uwagę na brak skierowania wnioskodawcy do orzekania o związku z utratą słuchu w ciągu trzech lat od daty zwolnienia ze służby (zgodnie z ustawą odszkodowawczą) oraz na wpływ na zły stan słuchu wnioskodawcy istniejących schorzeń. W ocenie Sądu Okręgowego brak materiału dowodowego pozwalającego na ustalenie związku między rozpoznanym u wnioskodawcy schorzeniem słuchu pod postacią niedosłuchu obustronnego w zakresie tonów wysokich i szumów usznych a szczególnymi warunkami lub właściwościami służby (narażenie na długotrwałe działanie hałasu o dużej intensywności lub dźwięków o

wysokich i niskich częstotliwościach), powoduje dalsze konsekwencje, tj. brak podstaw do ustalenia ewentualnego uszczerbku na zdrowiu. Sąd Okręgowy przyjął zatem, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą, niezbędnych do przyznania mu prawa do jednorazowego odszkodowania.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 4 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą w zw. z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie ustalania uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu z dnia 26 czerwca 2014 r. oraz art. 9 pkt 2 w zw. z art. 10, 11, 12 i 13 ustawy odszkodowawczej w zw. z załącznikiem nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie ustalania uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu z dnia 26 czerwca 2014 r., a także na naruszeniu przepisów postępowania, które to uchybienia mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy: art. 227 k.p.c., art. 231 k.p.c., art. 278 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c., art. 234 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., bowiem w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne wymagające rozstrzygnięcia:

a) Czy sąd uprawniony jest do oddalenia roszczenia odwołującego na tej podstawie, że ze względu na upływ czasu nie udało się sądowi ustalić związku uszczerbku na zdrowiu odwołującego z przebiegiem służby w Policji, a więc *de facto* czy sąd uprawniony jest powstrzymać się od dokonania ustaleń faktycznych w zakresie podstawy faktycznej roszczenia, na tej podstawie, że powołani w sprawie biegli sądowi nie byli w stanie stwierdzić takiego związku ze względu na upływ czasu, czy też raczej powinien dokonać takiego ustalenia i przyjąć na podstawie dostępnych dowodów ustalenie najbardziej prawdopodobne i dopiero wtedy orzec merytorycznie?

b) Czy zachowanie w dokumentacji medycznej dołączonej do akt sprawy wyników badania, z którego wynika, że w ciągu 3 lat od zakończenia służby wystąpił uszczerbek na zdrowiu, jednakże na tamten dzień z uwagi na obowiązujące wówczas przepisy i wykaz chorób zawodowych pozostających w zw. ze służbą - nie ustalono związku tego uszczerbku z przebiegiem służby tylko na tej podstawie, że go w ogóle nie badano - uprawnia sąd do powstrzymania się od czynienia własnych ustaleń w tym zakresie na podstawie całokształtu materiału dowodowego?

c) Czy stwierdzenie choroby zawodowej z wykazu chorób stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie ustalania uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu z dnia 26 czerwca 2014 r. wymaga badania jej związku ze służbą, czy też samo stwierdzenie istnienia choroby zawodowej, która ujawniła się w okresie 3 lat po zakończeniu służby, oznacza automatyzm prawny istnienia takiego związku (domniemanie prawne) i konieczność zbadania jedynie występowania czynników narażenia dla danej choroby z wykazu, a w razie ich stwierdzenia - konieczność przyznania na tej podstawie świadczenia jednorazowego związanego ze stwierdzeniem choroby?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć

argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, LEX nr 2080880). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13). W rozpoznawanej sprawie skarżący sformułował dwa pierwsze zagadnienia prawne bez wskazania przepisów prawa, na gruncie którego się one ujawniły. Nadto sformułowane przez skarżącego pytania nie mają ogólnego i abstrakcyjnego charakteru, co uniemożliwia Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., IV CSK 405/15, LEX nr 2160209).

Odnosząc się do trzeciego zagadnienia zauważyć należy, że sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na założeniach faktycznych sprzecznych z ustaleniami sądu odwoławczego nie zasługuje na uznanie w świetle związania Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zagadnienie prawne powinno

wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 10/12, LEX nr 1228616; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, LEX nr 1230170; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109).

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy przyjął, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala na ustalenie związku między rozpoznanym u wnioskodawcy schorzeniem słuchu pod postacią niedosłuchu obustronnego w zakresie tonów wysokich i szumów usznych a szczególnymi warunkami lub właściwościami służby (w postaci narażenia na długotrwałe działanie hałasu o dużej intensywności lub dźwięków o wysokich i niskich częstotliwościach). Wskazał, że w postępowaniu wyjaśniającym poprzedzającym wydanie zaskarżonej decyzji stwierdzono brak dokumentacji byłej KWP w P. z lat 1978-1993, w tym list uczestnictwa w zajęciach strzeleckich, list uczestnictwa w szkoleniach i list uczestnictwa w zawodach strzeleckich. W dostępnych dokumentach osobowych wnioskodawcy brak było adnotacji dotyczących służby w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia. Wnioskodawca powołał jedynie udział w szkoleniu dla strzelców wyborowych, które odbył latem 1981 r. w R. Za wiarygodne Sąd Okręgowy uznał twierdzenia wnioskodawcy o przebytych szkoleniach strzeleckich i udziale w zawodach strzeleckich, chociaż nie udało się ustalić ich dat, czasu trwania i faktycznego narażenia na hałas. Miarodajnym źródłem ustaleń faktycznych w tym zakresie nie były też, zdaniem Sądu Okręgowego, zeznania zawnioskowanych przez T. P. świadków – T. K. i M.L. Ich zeznania z uwagi na upływ czasu były mało precyzyjne. Brak zatem informacji o narażeniu w przebiegu służby na długotrwałe działanie hałasu o dużej intensywności. Takie wnioski zostały również zawarte w opinii biegłego sporządzonej w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, która była podstawą ustaleń w sprawie. Biegły wskazał, że stanowisko służbowe wnioskodawcy nie było narażone na ponadprzeciętny hałas, który mógłby wywołać obustronny niedosłuch odbiorczy. Wnioskodawca poddawany był bowiem tylko standardowym ćwiczeniom strzeleckim specjalistycznym w ośrodkach szkoleniowych, zaś stałe strzelanie nie należało do jego obowiązków służbowych. Szkolenia odbywał okazjonalnie, podobnie jak

pozostali funkcjonariusze. Biorąc pod uwagę te ustalenia poczynione w sprawie uznać należy, że zagadnienie badania związku choroby zawodowej ze służbą czy też alternatywnie – ustalenie występowania czynników narażenia przyporządkowanych dla danej choroby, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym. Tymi czynnikami są bowiem narażenie na długotrwałe działanie hałasu o dużej intensywności lub dźwięków o wysokich i niskich częstotliwościach. Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd rozpoznający apelację zbadał już, że w przebiegu służby nie występowały czynniki narażenia przyporządkowane do jego choroby.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.